

Про Велета

Леся Українка

(Казка)

Давно, в дитячий любий вік,
в далекім ріднім краю
я чула казку. Чула раз,
а й досі пам'ятаю.

Мені її розповідав
малий сільський хлопчина
без тенденційної мети,
бо він же був дитина.

Ні, він розказував її
з простотою святою
(я, може, помилку роблю,
що казку в рими строю).

Ми з ним сиділи у садку
вечірньою порою,
в той час, як захід розпалив
пожежу за горою.

Вечірній вітер турбував
стареньку нашу грушу,
і щось таємне і жаске
нам заглядало в душу.

Усе лякало нас: трава,
що тихо майоріла,
і гаю дальнього стіна,
що в заході горіла.

Та навіть в груші тій старій
ми певності не мали, —
хто знав, про що її гілки
"на мигах" промовляли?

А найстрашніші нам були
оті ставні тополі,
що вшикувалися в ряди, —
запевне, з злої волії

Бо все те, запевняв Лаврін,
(так приятель мій звався),
зросло на велеті тому,
що з богом позмагався.

Той велет сильний був колись
не тілом лиш, а й духом,
всі людські пута й кайдани
зривав єдиним рухом.

Його збороти не могла
ніяка міць ворожа,
поки на нього не прийшла
таємна кара божа.

Чим велет бога прогнівив,
того Лаврін не відав.
Питала потім я й старих,
та жоден не повідав.

Не вистрелив велета господь
своїм ясним перуном,
а тільки сном його накрив,
немов м'якеньким руном.

Сон, кажуть, божа благодать, —
ні, часом кара божа!
Спіткала велета у сні
пригодонька негожа.

Ліг велет — думав, на часок,
та й спить уже століття,
землею заснітився весь
і марить про страхіття.

Бо скористали вороги

з його важкої млости,
безкарно точать з нього кров
і трощать білі кості.

Вже оснували тіло все
залізними дротами,
припали до глибоких ран
неситими ротами.

Не раз до серця глибини
сягають хижі руки,
а велет спить камінним сном,
хоч терпить люті муки.

Часами болісно у сні
наморщить густі брови,
тоді стинаються й шумлять
гаї, ліси, діброви.

Як дошкулить несвітський біль,
він трохи ворухнеться,
по тілу корчі пробіжать,
уся земля здригнеться.

Та не бояться вороги,
гадають: "Ет, примара!"
Але ущухне божий гнів,
минеться й божа кара.

І встане велетень з землі,
розправить руки грізні
і вмить розірве на собі
усі дроти залізні.

"Все, що налипло на йому,
одразу стане руба..." —
хлоп'я спинилось. Нам обом
волосся стало дуба.

"Коли ж він встане?" — тремтячи,
спитала я хлопчину.

"За рік, сто рік чи за безрік,
а може, й в сю хвилину".

Тут раптом вихор налетів,
і дерева здригнули.
Ми, як сполохані пташки,
до хати враз майнули...

Кохана стороно моя!
Далекий рідний краю!
Щораз згадаю я тебе,
то й казку сю згадаю.

Єгипет, 5/II 1913